

Projekt IGA ZF MENDELU 14/2016/591

„Vytvoření databáze potenciálních komponovaných krajín na základě II. a III. vojenského mapování“

Specializovaná mapa s odborným obsahem (soubor map)

Potenciální krajinné kompozice na mapách II. a III. vojenského mapování

Průvodní zpráva k výsledku

Předkladatel výsledku:

Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta
Valtická 337, 691 44 Lednice

Hlavní řešitel (autor – garant výsledku):

Ing. Markéta Flekalová, Ph.D. (MENDELU)

Spoluřešitelé (spoluautoři)

Ing. Hana Matějková (MENDELU), Ing. Ondřej Šesták (MENDELU), Ing. Lenka Trpáková

Lednice 2016

Obsah průvodní zprávy

I. Cíl výsledku typu soubor specializovaných map s odborným obsahem

II. Metodický postup tvorby výsledku

III. Popis výsledku

IV. Závěr

V. Návrh využití výsledku typu soubor specializovaných map s odborným obsahem uživatelem

VI. Seznam příloh

VII. Seznam literatury a zdrojů

VIII. Seznam publikací a výstupů z originální práce, které předcházely výsledku typu soubor specializovaných map s odborným obsahem

I. Cíl výsledku typu soubor specializovaných map s odborným obsahem

Cílem souboru specializovaných map s odborným obsahem bylo vytvořit databázi potenciálně komponovaných krajin v České republice na základě signifikantních znaků krajinných kompozic, dohledaných na mapách II. a III. vojenského mapování.

Komponované krajiny představují významné kulturně-historické hodnoty území a jako takové by měly být chráněny nejen formami památkové ochrany, ale i např. v procesu územního plánování. Informace o komponovaných krajinách v ČR jsou ale neúplné, neexistuje soupis ani těch potvrzených, natož potenciálních. Přitom ČR disponuje volně dostupnými starými mapami, na kterých je možné potenciální kompozice identifikovat.

Komponované krajiny (Designed Landscape) byly oficiálně charakterizovány Výborem pro světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO a představují krajiny navržené a vytvořené záměrně člověkem (UNESCO, 2016). Projekt se zabýval rozsáhlými krajinnými kompozicemi – komponovanými krajinami, jako specifickým typem kulturních krajin, jejichž hodnoty a charakteristiky obvykle vychází z jiných, než hospodářských požadavků a odráží nejen dobová estetická kritéria, ale také kulturně-společenské prostředí a duchovní (náboženskou) kulturu (Kubeša, Kulišťáková, 2010).

Známé jsou především barokní krajinné kompozice (např. Jičínsko), ale mnohé lze řadit jak do dřívějších, tak i pozdějších období (Kulišťáková, 2011). Česká republika je obecně území bohaté na historické stopy v krajině – tedy i na komponované krajiny či jejich zbytky. Jednotlivé vývojové fáze záměrného koncipování krajiny různou mírou zasahovaly do organizace prostoru. U většiny však je možné konstatovat, že se dodnes podílejí na identitě místa, charakteru krajiny a celkové atraktivitě území. Neznalostí kompozičních principů však může docházet k postupnému zániku hodnot, které se v naší krajině udržely staletí. Obzvláště v tehdy je zásadní včasná identifikace komponované krajiny a hlavních prvků a principů kompozice, aby při dalším rozvoji území nedošlo k jejich narušení. Z hlediska územního plánování dochované stopy kompozice mohou být považovány za hodnoty z kulturního, historického a urbanistického hlediska a jako takové by měly být chráněny (zákon 183/2006 Sb.) a jejich popis a mapové zobrazení by mělo být součástí územně analytických podkladů (vyhláška 500/2006 Sb.).

Vzniklá databáze pak umožňuje základní orientaci v možných kompozičních hodnotách území (hlavní kompoziční myšlenka, charakter hlavního bodu kompozice, prostorová skladba kompozice).

II. Metodický postup tvorby výsledku

Jakkoli může být identifikace stop komponovaných krajin v terénu dnes náročná, základní schéma kompozice je možné v hlavních rysech charakterizovat pomocí množství volně dostupných map. Jako informační zdroje studia potenciálních komponovaných krajin byly použity mapové podklady, které pokrývají celou Českou republiku a jsou snadno dostupné v různých webových aplikacích. Z těchto byly vybrány mapy II. a III. vojenského mapování, protože zachycují období rozkvětu komponovaných krajin. Analyzovány byly online přístupné mapové zdroje umístěné na mapovém serveru provozovaném laboratoří geoinformatiky, Fakulty životního prostředí Univerzity J. E. Purkyně - <http://oldmaps.geolab.cz/>. Vojenská mapování ovšem byla zpracována pro celou Rakousko-Uherskou monarchii a jsou dostupná na serveru <http://mapire.eu/>.

Druhé vojenské mapování proběhlo v letech 1836-1852 na podkladě trigonometrické sítě a po katastrálním vyměřování, v měřítku 1:28800. Třetí vojenské mapování bylo v Čechách provedeno v období 1877-1880, již v měřítku 1:25000, znázornění výškopisu již využívá vrstevnice a výškové kóty.

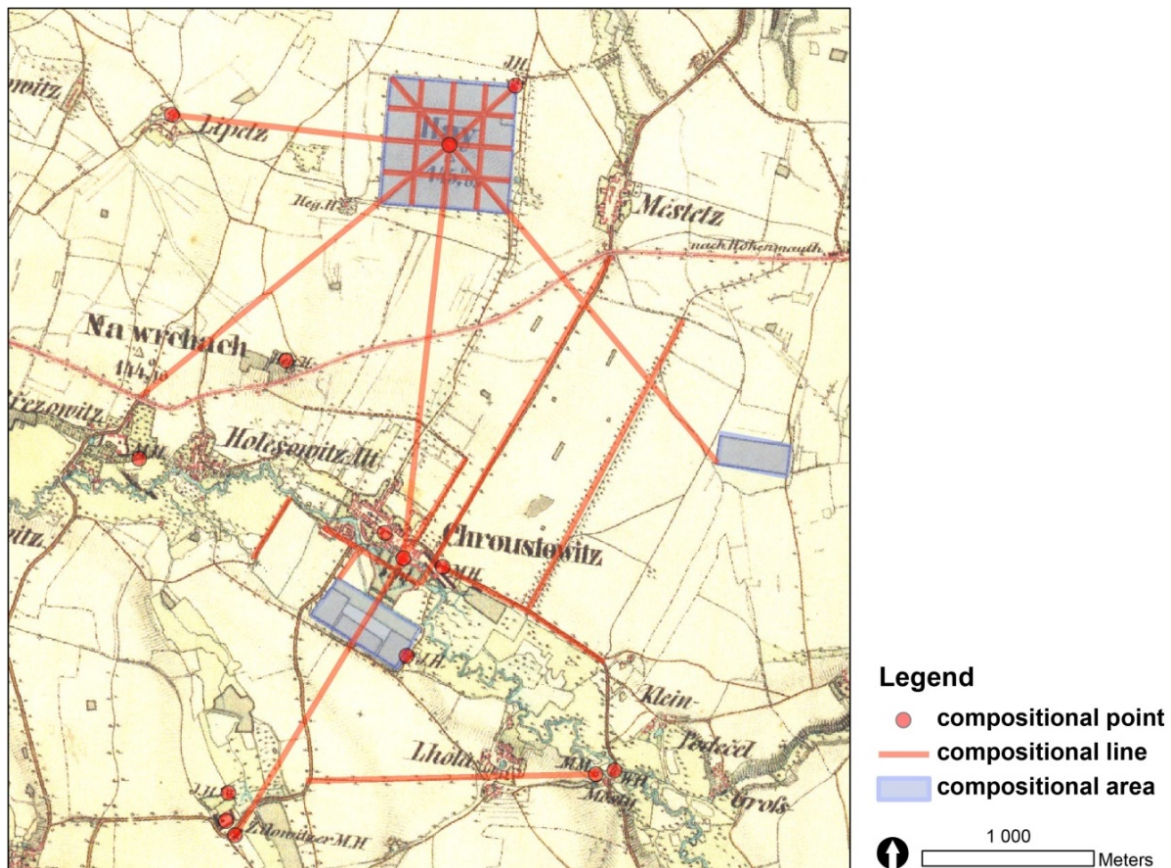
Identifikace krajinných kompozic na starých mapách je identifikací fyzické kostry kompozice, resp. bodů, linií a ploch, které se v krajině hmotně projevují. Sestavením základních kompozičních znaků zaznamenaných na mapách a zachycením kompozičních vazeb (vztahů) mezi nimi jsme schopni popsat fyzickou kostru kompozice¹. Mapové listy byly zkoumány v digitální podobě a jejich hodnocení spočívalo v hledání znaků fyzické kostry kompozice.

Ke standardní vektorizaci dat pro celou Českou Republiku bylo využito prostředí ArcGIS. Základním krokem bylo vytvoření datových vrstev, které znázorňují přesné určení polohy jednotlivých signifikantních znaků a vazeb. Tyto znaky a vazby byly určeny na základě analýz a vzájemných korelací map II. vojenského mapování (resp. III. vojenského mapování při analýze těchto map), současných map, ortofotosnímků a lidarových dat v prostředí ArcMap verze 10.2.

Základem postupu tedy je na jednotlivých starých mapách hledat signifikantní znaky kompozic, které podle předchozích výzkumných prací autorů indikují přítomnost komponované krajiny, zejména vyskytují-li se v kombinaci, nebo vyšším počtu (obr. 1). Mezi tyto znaky patří zejména u bodových: zámek (zkratka nebo název uváděný obvykle na mapách - Schloss, Schloß, Sch., Schl., zámek), klášter (Kloster, Closter, Cloft), kostel (Kirchen), letohrádek (Lust Schl., Lusthaus), lovecký zámeček (Jagd Schlössel, Jagd Sch.), lázně (Badhaus, Bad), voluptuární objekty, votivní a memoriální objekty (obelisky, památníky, altány, chrámky - Templ apod.), drobné sakrální objekty (kaple - Kapelle, Cappelle; boží muka - Martersäule; poklony, kříže - Kreuz, sochy svatých - Statue), hrobka (Beerdigungsplatz), loreta (Loretto, Lorette), stromový rondel. Mezi liniové znaky se řadí: stromořadí, aleje (Alee), cesty, vodní kanály, křížové, pašijové, mariánské cesty a cesty zasvěcené, lázeňské

¹ Pro pochopení jejího obsahu, ale i širších návazností, je nezbytná nejen osobní zkušenost a znalost terénu, ale také podrobné studium dalších pramenů o historii území, majitelích, donátorech, investorech, jejich zájmech, životních osudech, inspiracích apod. To by mělo být návazným krokem při rozvoji historických komponovaných krajin, jako další krok při ověření a ochraně hodnot území.

cesty a lesní průseky. Mezi plošnými znaky se nejčastěji objevují: zámecká zahrada (Gärten, Ziergärten, Englische garten, Anlagen), poutní areály, svaté vrchy a svaté hory (Heiligenberg, Heil Berg, Heilige Berg, Heilige B., Heiliger B.), Kalvárie (Calvaria, Calvariaberg, Calvarien B., Kalvarienberg), bažantnice (Fas Gart, Fasangarten, Fasan Garten, Faf Gart, Fasanengarten), rybníční soustavy a rybníky (Teich, See, T., rybník) a obory (Theirgarten, Tier Gart., Tiergarten, Obora, Wobora).

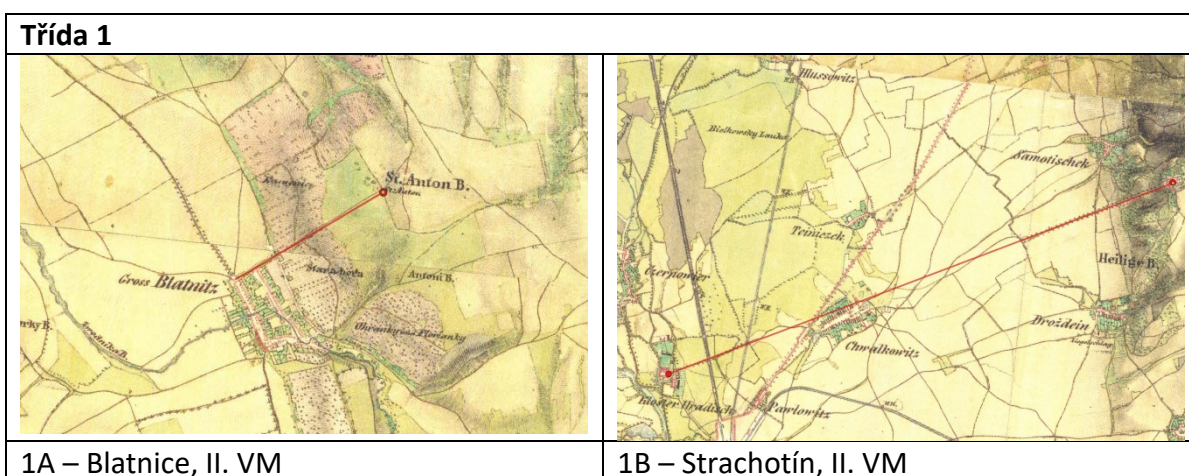
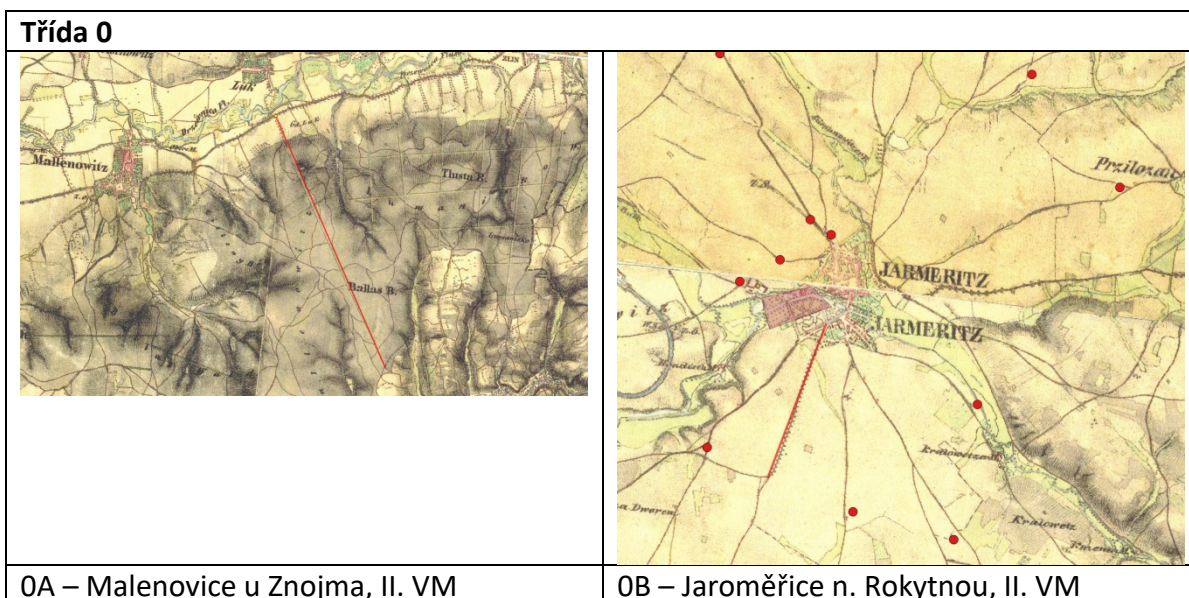
Obr. 1 Ukázka zakreslení kompozičních bodů, linií a ploch na příkladu Chroustovic. Na podkladě II. vojenského mapování. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně - www.geolab.cz, © Ministry of the Environment of the Czech Republic - www.env.cz, © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna.

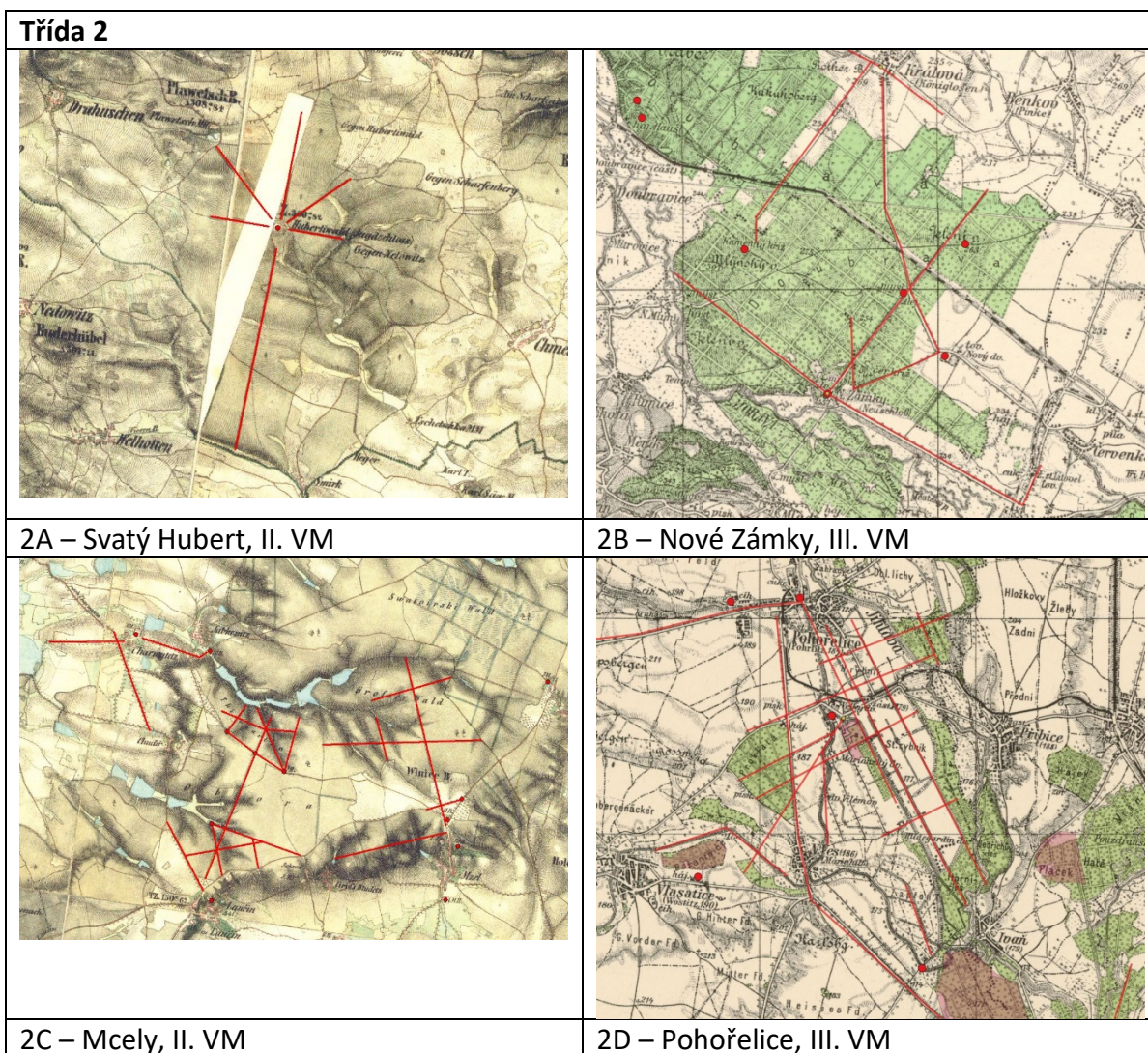
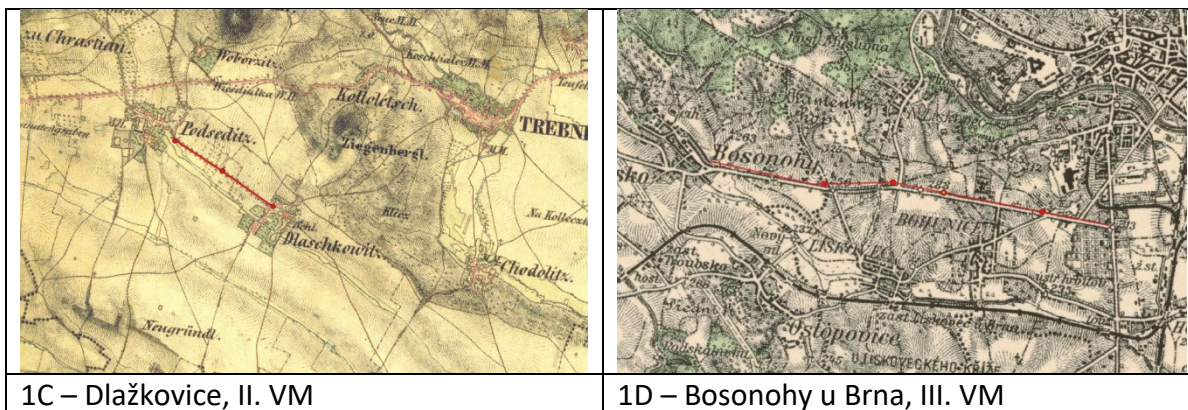
Podle charakteru signifikantních znaků byla kompozice rozdělena, ve shodě se Salašovou (2004) do tří základních typů konceptů:

- Sakrální - sakrální krajinné kompozice jsou nejčastěji spojeny s kostelem, kaplí, klášterem nebo drobnými sakrálními objekty. Nejčastěji se jedná o pašijové a křížové cesty a poutní areály.
- Profánní – ty jsou nejčastěji spojeny se sídlem aristokracie nebo s hospodářským zázemím a místy pro odpočinek a rekreaci. Bývají vázány na zámky, hrady, letohrádky, dvory, bažantnice a obory.
- Kombinované – zde se na kompozici podílejí jak prvky sakrálního, tak profánního charakteru.

Signifikantní znaky byly překresleny do samostatné mapové vrstvy v prostředí ArcGis, včetně předpokládaných kompozičních vazeb (např. propojení 2 bodových znaků liniovým znakem). Tak vzniklo schéma základní kostry kompozice, které bylo rozděleno podle komplikovanosti a komplexnosti. Vznikly tři třídy složitosti kompozice (označené číslem), které se ještě dělí na podtypy (označené písmenem). Schéma kompozice je pak vyjádřeno kombinací čísla a písmene (obr. 2):

- Třída 0 značí přítomnost jednoho nebo dvou signifikantních znaků. Prvky mezi sebou nemají patrnou vazbu, kompozice je možná, ale z hodnocených podkladů neurčitelná. Třída se dělí na podtyp A, B.
- Třída 1 zachycuje nejjednodušší vazby objektů. Jedná se o lineární kompozici propojenou fyzickými vazbami. Třída se dělí na podtyp A, B, C, D, dle množství prvků.
- Třída 2 již obsahuje složitější kompozice rozvinuté v prostoru. Obsahuje prvky jak bodové, tak liniové, mnohdy plošné, které jsou vzájemně propojeny fyzickými vazbami. Třída se dělí na podtyp A, B, C, D, dle množství zapojených prvků a propojenosti vazeb.

Obr. 2 Příklady zatřídění kompozic do jednotlivých typů dle složitosti

Na základě popsání schématu potenciální kompozice bylo určeno jádro kompozice (hlavní kompoziční bod, z kterého se kompoziční schéma odvíjí, nebo do něj směřuje nejvíce kompozičních vazeb), tento bod byl typologicky určen (např. zámek, kostel, hájovna...) a byly zaznamenány jeho GPS souřadnice pro pozdější snadnou lokalizaci hodnocené krajiny.

Hodnocené údaje byly zaznamenány do atributové tabulky (obr. 3). Vzhledem k plošnému rozsahu analýz a objemu zpracovávaných dat nebylo možné takto specifikovat všechny signifikantní znaky potenciálních kompozic.

Jádro kompozice je zároveň identifikačním bodem každé determinované kompozice, který v databázi GIS obsahuje elementární informace o kompozici. Tyto informace byly zapisovány do atributové tabulky vrstvy Identifikacni_bod.shp během inventarizace a posléze budou primárním zdrojem informací pro další analytickou činnost. Nezbytné základní informace jsou pořadové číslo a GPS souřadnice identifikačního bodu tedy i jádra kompozice. Další informace popisují již samotnou kompozici. V prvním resp. čtvrtém sloupci jsou kompozice děleny dle konceptu na sakrální (S), profánní (P) a kombinované (K). Následuje dělení dle prostorového rozvržení skladebných prvků (složitosti kompozice) na bodové-nespojité (0), liniové (1) a prostorové (2). Posledním typologickým kritériem je četnost kompozičních prvků resp. podtyp kompozičního uspořádání vyjádřená písmenem abecedy – nejjednodušší (A) až po nejsložitější (D). Kombinací těchto dvou údajů vzniká informace o kompozičním schématu. Následuje kolonka informující o typu prvku, který tvoří jádro celé kompozice. Poslední sloupec je určen pro poznámky, kam jsou řazeny doplňkové informace a zajímavosti.

Shape *	serial number	GPS N	GPS E	concept	spatial type	frequency	compositional type	centre	note
Point	58	49°57'13.824N	15°59'36.815E	P	2 C	2C	castle	Chroustovice	
Point	59	49°53'35.402N	16°1'42.002E	K	2 B	2B	castle	Luže	
Point	60	49°49'53.947N	16°2'26.308E	P	2 B	2B	farmstead		
Point	61	49°40'46.846N	15°52'33.19E	P	1 A	1A	town		
Point	62	49°59'20.701N	16°7'55.412E	P	2 B	2B	castle		
Point	63	50°5'42.114N	16°5'26.511E	P	2 B	2B	castle	Borohrádek s lesy	
Point	64	50°7'21.428N	16°11'57.697E	P	2 B	2B	castle	Častalovice	
Point	65	50°15'54.099N	16°6'56.742E	P	2 B	2B	castle	Opočno	
Point	66	50°2'4.862N	16°30'13.348E	P	2 B	2B	castle	Letohrad	
Point	67	50°5'35.936N	16°25'8.31E	P	2 A	2A	gamekeeper's lodge		
Point	68	50°14'54.953N	16°27'1.35E	S	1 B	1B	chapel		
Point	69	49°54'10.673N	16°30'55.116E	P	2 A	2A	gamekeeper's lodge	lesní průseky	
Point	70	50°4'28.831N	16°48'57.222E	S	1 A	1A	monastery	Králiky	
Point	71	49°52'50.535N	16°16'23.427E	P	2 A	2A	farmstead		

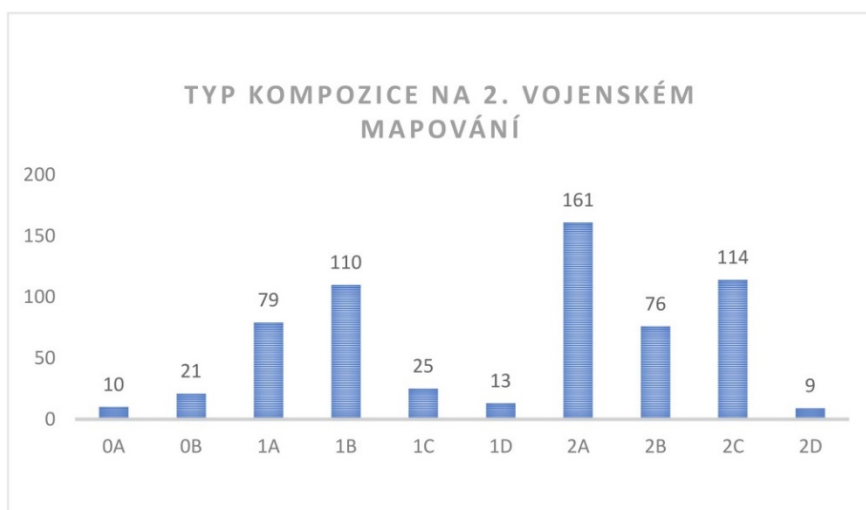
Obr. 3 Ukázka atributové tabulky zachycující několik potenciálních komponovaných krajín v širším území v okolí Chroustovic (podbarvený řádek).

III. Popis výsledku

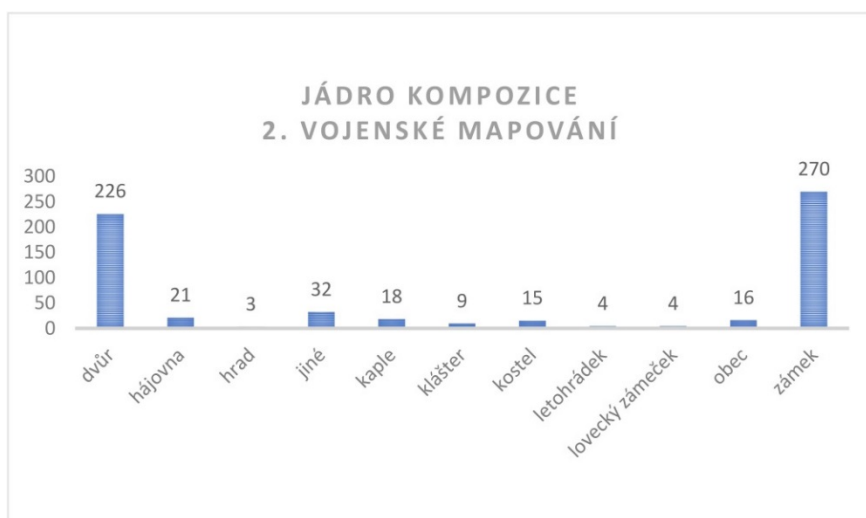
Z map II. vojenského mapování bylo analyzováno 413 listů, kdy jeden mapový list představuje území o rozloze cca 255 km². Z map III. vojenského mapování bylo analyzováno 189 listů, kdy jeden mapový list představuje území o rozloze cca 1011 km² (údaje pro měřítko 1:750 000, v případě dostupnosti byly analyzovány i listy v měřítku 1:25 000).

Na mapách II. vojenského mapování bylo identifikováno 619 potenciálních krajinných kompozic. Podle typu konceptu je možné je rozdělit takto: sakrální 33, profánní 458, kombinované 127. Dle schématu kompozice (graf 1) se nejčastěji vyskytují kompozice typu 2 (360), tedy složené z prvků bodových, liniových i plošných. Jádru kompozic (graf 2) je nejčastěji tvořeno zámek (270) a hospodářským dvorem (226).

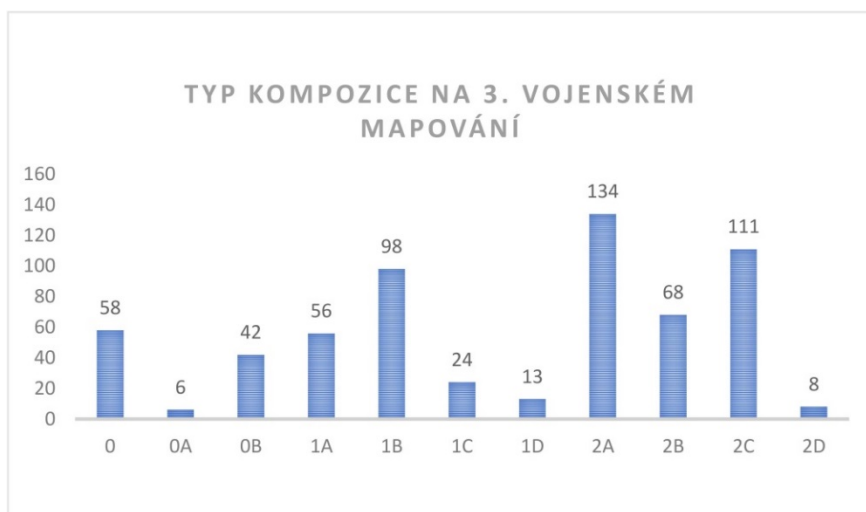
Na mapách III. vojenského mapování bylo identifikováno 560 potenciálních krajinných kompozic. Podle typu konceptu je možné je rozdělit takto: sakrální 31, profánní 410, kombinované 119. Dle schématu kompozice (graf 3) převažují složitější varianty typu 2 (321). Jádru kompozice (graf 4) je nejčastěji tvořeno zámek (252) a hospodářským dvorem (195).

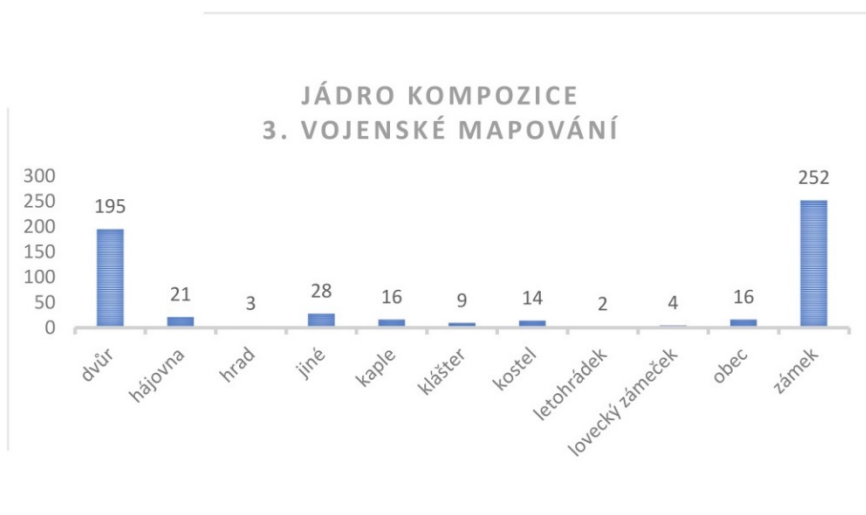
Graf 1. Počty výskytů typů dle schématu kompozice na II. VM

Graf 2. Počty výskytů kompozičních jader na II. VM

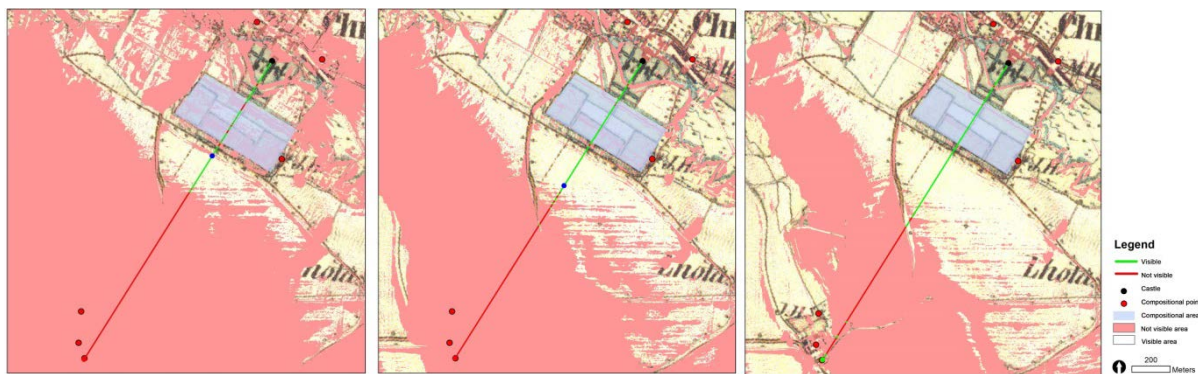
Graf 3. Počty výskytů typů dle schématu kompozice na III. VM

Graf 4. Počty výskytů kompozičních jader na III. VM

Z hlediska lokalizace potenciálních komponovaných krajín v rámci ČR lze vyzorovat jejich koncentraci v územích hospodářsky výnosných a s koncentrovaným osídlením (např. Polabí, jižní Morava, okolí Prahy). Tedy naopak méně jich je v oblastech pohraničních hor, na Vysočině, v Oderských vrších a Nížkém Jeseníku. Zde je nutno podotknout, že jejich nezaznamenání může být důsledkem omezení zvolené metody. V těchto oblastech zákres jejich pokrytí lesy a zároveň šrafou znázorňující sklon terénu limituje čitelnost mapy. Tedy je možné, že komponované krajiny byly vytvářeny i v těchto lokalitách, ale na hodnocených mapových podkladech nejsou čitelné.

Věřohodnost metody identifikace krajinných kompozic na starých mapách byla ověřena další analýzou v prostředí GIS (obr. 4) a terénním průzkumem 3 lokalit – Chroustovice, Chlumeck nad Cidlinou a Dohalice a okolí. Průzkum potvrdil využitelnost metody, kompoziční prvky a vazby odhalené na starých mapách byly potvrzeny i v dalších analýzách.

Obr. 4 Ukázka využití digitálního modelu povrchu při analýze viditelnosti jednotlivých kompozičních prvků z různých pater zámku v Chroustovicích. K prostorové analýze vizuálních vztahů z vytipovaných stanovišť byl použit nástroj viewshed v prostředí ArcGIS, který spočívá ve výpočtu nad digitálním modelem terénu, který vymezení místa, jež jsou spojena nepřerušovanou pohledovou linií. Přizemí, 1. patro, 2. patro. Na podkladě II. vojenského mapování. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně - www.geolab.cz, © Ministry of the Environment of the Czech Republic - www.env.cz, © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna.

IV. Závěr

Tento výzkum byl jedinečný ve svém rozsahu – pokryl celé území státu ve dvou časových obdobích. Z takovéto šíře záběru ovšem nutně vyplývá nemožnost ověřit existenci kompozičních vazeb a prvků v terénu či archívních podkladech. Autoři si dobře uvědomují, že jimi identifikované potenciální kompozice nemusí být reálné a prokazatelné, zejména budeme-li brát jako základní požadavek na komponovanou krajinu záměrné utváření prostoru, které se pouhým pohledem do map prokázat nedá. Nicméně ověření na modelových lokalitách v terénu prokázalo relevanci dané metody pro hledání potenciálních komponovaných krajin, kdy v terénu bylo dohledáno ještě větší množství kompozičních vazeb, než na mapách. Byla tedy vyslovena hypotéza o možné komponovanosti vytipovaných území, jejíž přínos je v tom, že upozorňuje na z historického hlediska zajímavá území, která by si zasloužila další průzkum. Metody pro tento detailnější průzkum poskytuje např. Metodika identifikace komponovaných krajin (Kulišťáková et al., 2014). Díky jak výzkumným aktivitám na Ústavu plánování krajiny, tak pedagogickému působení (zpracování ateliérových, bakalářských a diplomových prací) byla již řada potenciálně komponovaných krajin ověřena a mnohdy byla kompozice prokázána (např. Flekalová a Kulišťáková, 2014). Některé známé krajinné kompozice jsou i památkové chráněny v režimu krajinných památkových zón (Kuča et al., 2015).

Důsledkem nerespektování kompozičních hodnot je překrývání a narušování kompozičních vazeb, zarůstání vyhlídek a pohledových propojení, vizuální impakt v blízkosti kompozičně významných objektů i změna funkce staveb fixujících kompozici a s tím související proměny jejich vzhledu či okolí, a tedy narušování logiky kompozice. Například v územním plánu obce Roztěž nepadla ani zmínka o zdejší barokní komponované krajině založené Františkem Antonínem Šporkem (více Flekalová a Kulišťáková, 2014), a její centrální část byla v nedávné minulosti překryta golfovým hřištěm, čímž došlo ke smazání některých prvků kompozice.

Dalším vhodným krokem v příštích projektech by bylo identifikované potenciální kompozice prověřit a z těch ověřených vytvořit vstupní vrstvu do Územně analytických podkladů na úrovni jednotlivých ORP. Pokud by se takováto databáze stala podkladovou vrstvou pro územní plánování, byla by mnohem účinněji zajištěna ochrana kulturně-historických hodnot, které komponované krajiny představují.

Výsledky projektu ukazují, že potenciálních komponovaných krajin je na našem území značné množství – i pokud nebudeme počítat kompozice v kategorii 0 s poukazem na jejich možnou neprůkaznost, stále je počet na II. vojenském mapování 588. Vzniklá databáze již dnes umožňuje základní orientaci v možných kompozičních hodnotách území (hlavní kompoziční myšlenka, charakter hlavního bodu kompozice, prostorová skladba kompozice). Vytvoření datové vrstvy GIS, která obsahuje potenciální komponované krajiny, má tu výhodu, že je snadno kombinovatelné s dalšími mapovými podklady a tak může být použitelné jako podklad dalších mapových kompozic např. v územním plánování nebo památkové ochraně. Identifikované prvky jsou konfrontovatelné se současným stavem, lze je podle mapy snadno fyzicky identifikovat v krajině (terénu) a tedy je i účinně chránit.

V. Návrh využití výsledku typu soubor specializovaných map s odborným obsahem uživatelem

Základním cílem tohoto výsledku projektu IGA ZF MENDELU 14/2016/591 bylo prověřit informace dostupné na starých mapách pokrývajících území České republiky a vyhodnotit informace, které obsahují o potenciálních komponovaných krajinách. Na základě tohoto vyhodnocení byly potenciální komponované krajiny identifikovány, popsány a vytvořena jejich databáze.

Projekt je součástí dlouhodobých výzkumů Ústavu plánování krajiny, ZF MENDELU, které se zabývají identifikací a ochranou hodnot kulturní krajiny. V tomto kontextu je také příspěvkem k implementaci Evropské úmluvy o krajině, zejména jí stanovené potřebě vymezovat typy krajin a ty vyhodnocovat s ohledem na zvláštní hodnoty (Článek 6C, EÚoK).

Odborným uživatelem souboru specializovaných map s odborným obsahem se stává Vzdělávací centrum Schola Naturalis ve Veltrusích, které je zaměřeno právě na vzdělávání ve vztahu k implementaci Evropské úmluvy o krajině. Jeho výukové programy jsou zaměřeny na mateřské, základní a střední školy, i širší veřejnost. Je tedy ideálním šířitelem informací obsažených v souboru map.

Soubor map může být zpřístupněn různým způsobem. Pro badatele může být zpřístupněna papírová verze souboru map v badatelně, zároveň mohou být mapy zpřístupněny elektronicky. Informace v mapách lze využít i pro výukové programy zaměřené na komponovanou krajinu – zámek Veltrusy sám o sobě je jádrem komponované krajiny a informace z map ho zasazují do celorepublikového kontextu.

Vzhledem k tomu, že soubor map je doplněn průvodní zprávou, která popisuje i metodologicky vznik map a vysvětluje základní principy identifikace komponovaných krajin na starých mapách, je dalším možným způsobem využití nabídka školení o vzniku a parametrech souboru specializovaných map s odborným obsahem a hodnotách, které zachycují.

Výstup projektu je tak i metodický – vysvětluje možnosti využití volně dostupných mapových podkladů pro identifikaci hodnot území, což může být využito při jeho následné ochraně, ať už v procesech územního plánování (podle zákona 183/2006 Sb.), nebo při plánování a aplikaci památkové ochrany.

Přeneseně tak mohou výstupy specializovaných map s odborným obsahem poskytovat i podklad argumentační báze pro odborná stanoviska orgánů státní památkové péče při ochraně hodnot komponovaných krajin, jako specifických typů krajiny kulturní.

VI. Seznam příloh

Mapa 1: Rozdělení potenciálních kompozic identifikovaných na mapách II. vojenského mapování podle konceptu

Mapa 2: Rozdělení potenciálních kompozic identifikovaných na mapách II. vojenského mapování podle charakteru jádra

Mapa 3: Rozdělení potenciálních kompozic identifikovaných na mapách II. vojenského mapování podle schématu kompozice

Mapa 4: Rozdělení potenciálních kompozic identifikovaných na mapách III. vojenského mapování podle konceptu

Mapa 5: Rozdělení potenciálních kompozic identifikovaných na mapách III. vojenského mapování podle charakteru jádra

Mapa 6: Rozdělení potenciálních kompozic identifikovaných na mapách III. vojenského mapování podle schématu kompozice

Mapa 7: Lokalizace potenciálních kompozic identifikovaných na mapách II. a III. vojenského mapování

VII. Seznam literatury a zdrojů

BOGUSZAK, F. CÍSAŘ, J. *Vývoj mapového zobrazení území Československé socialistické republiky*. 3. díl, Mapování a měření českých zemí od poloviny 18. století do počátku 20. století. Praha: Ústřední správa geodézie a kartografie, 1961. 80 s.

FLEKALOVÁ, M., KULIŠŤÁKOVÁ, L. Landscape of Franz Anton von Sporck in Roztěž Surroundings. In *Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis*. Brno: MENDELU, 2014, v. 62, no. 3, p. 451-468. ISSN 1211-8516. URL: <<http://dx.doi.org/10.11118/actaun201462030451>>.

HÁJEK, P. *Česká krajina a baroko: urbanismus českého baroka na příkladu města Jičína a jeho okolí*. Praha: Malá Skála, 2003. ISBN 80-902777-6-4.

HENDRYCH, J. *Tvorba krajiny a zahrad: historické zahrady, parky a krajina jako významné prvky kulturní krajiny: jejich proměny, hodnoty, význam a ochrana*. Vyd. 2., přeprac. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2005. 199 s. ISBN 80-01-03163-2.

HUNT, J. D. *The picturesque garden in Europe*. London: Thames and Hudson, 208 p., 2002. ISBN 0-500-51085-7.

KUBEŠA, P., KULIŠŤÁKOVÁ, L. Krajinné úpravy okolo bývalého loveckého zámku v Nových Zámčích u Litovle provedené za Jana Josefa Liechtensteina a po roce 1805 a jejich obnova. In KUBEŠA, P. *Komponovaná kulturní krajina a možnost její obnovy a zachování*. Olomouc: Národní památkový ústav, 2010. s. 16-29. ISBN 978-80-86570-17-4.

KUČA, K., KUČOVÁ, V., SALAŠOVÁ, A., VOREL, I., WEBER, M. *Krajinné památkové zóny České republiky*. Praha: Národní památkový ústav, 2015. ISBN 978-80-7480-045-0.

KULIŠŤÁKOVÁ, L. Pozdně renesanční a ranně barokní komponovaná krajina Mikulovsko - Falkensteinsko. In KUBEŠA, P. *Komponovaná kulturní krajina a možnost její obnovy a zachování*. Olomouc: Národní památkový ústav, 2010. s. 45-54. ISBN 978-80-86570-17-4.

KULIŠŤÁKOVÁ, L. (ed.) *Komponované krajiny*. Brno: Mendelova univerzita, 2011. 78 s. ISBN 978-80-7375-536-2.

KULIŠŤÁKOVÁ, L. et al. *Metodika identifikace komponovaných krajin*. Vyd. 1. Brno: Mendelova univerzita, 2014. 187 s. ISBN 978-80-7375-997-1.

KULIŠŤÁKOVÁ, L., SEDLÁČEK, J. Využití nástroje GIS při analýze vizuálních vazeb v komponovaných krajinách. In *Acta Pruhoniana* č. 103. Průhonice: VÚKOZ, 2013. s. 51-61. ISSN 0374-5651.

KUPKA, J. *Krajiny kulturní a historické: vliv hodnot kulturní a historické charakteristiky na krajinný ráz naší krajiny*. Vyd. 1. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2010. ISBN 978-80-01-04653-1.

RADA EVROPY. *Evropská úmluva o krajině – ETS 176*. [online]. Florencie, 2000. [cit. 2016-03-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/pamatkovy-fond/legislativa/Evropska-umluva-o-krajine-13-2005.rtf>>.

SALAŠOVÁ, A. The Future of Designed Landscapes. In FINGEROVÁ, R. *IFLA Central Region Conference Prague 2004*. Prague: Czech Landscape and Garden Society, 2004, s. 22-26.

SEMOTANOVÁ, E. *Mapy Čech, Moravy a Slezska v zrcadle staletí*. Praha: Libri, 2001. ISBN 80-7277-078-0.

SEMOTANOVÁ, E. (2012): *Müllerova mapa Čech z roku 1720* [online]. [cit. 2012-07-09]. © Laboratoř geoinformatiky UJEP. Dostupné z WWW: http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?z_height=1650&lang=cs&z_width=3500&z_newwin=1&map_root=mul

UNESCO. *Cultural landscapes*. [online]. © UNESCO World Heritage Centre 1992-2016. [cit. 2016-03-17]. Dostupné z WWW: <<http://whc.unesco.org/en/culturallandscape/#1>>

VYHLÁŠKA 500/2006 Sb. – o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. [online]. Portál veřejné správy. [cit. 2013-12-06]. Ministerstvo vnitra. Dostupné z WWW: <<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=63139&nr=500~2F2006&rpp=15#local-content>>

ZÁKON 183/2006 S. – o územním plánování a stavebním řádu [online]. Portál veřejné správy. [cit. 2013-12-06]. Ministerstvo vnitra. Dostupné z WWW: <<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=62549&fulltext=&nr=183~2F2006&part=&name=&rpp=15#local-content>>

Mapy 2. vojenského mapování, Čechy, [cit 2016-12-18]. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně. © Ministerstvo životního prostředí České republiky. © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. [Online]. Dostupné z WWW: <http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?z_height=1000&lang=cs&z_width=1700&z_newwin=1&map_root=2vm&map_region=ce>.

Mapy 2. vojenského mapování, Morava, [cit 2016-12-18]. © Laboratoř geoinformatiky Univerzity J.E.Purkyně. © Ministerstvo životního prostředí České republiky. © Austrian State Archive/Military Archive, Vienna. [Online]. Dostupné z WWW: <http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?z_height=1000&lang=cs&z_width=1700&z_newwin=1&map_root=2vm&map_region=mo>.

Mapy 3. vojenského mapování, měřítko 1:25000, [cit 2016-12-18]. © digitalizace AOPK ČR, zoomify aplikace Laboratoř geoinformatiky UJEP. [Online]. Dostupné z WWW: <http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?z_height=1000&lang=cs&z_width=1700&z_newwin=1&map_root=3vm&map_region=25>.

Mapy 3. vojenského mapování, měřítko 1:75000, [cit 2016-12-18]. © digitalizace AOPK ČR, zoomify aplikace Laboratoř geoinformatiky UJEP. [Online]. Dostupné z WWW: <http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?z_height=1000&lang=cs&z_width=1700&z_newwin=1&map_root=3vm&map_region=75>.

Historical Maps of the Habsburg Empire. Second Military Survey, [cit 2016-12-18]. © Österreichisches Staatsarchiv 2014, © Arcanum Adatbázis Kft, 2014. [Online]. Dostupné z WWW: <<http://mapire.eu/en/map/secondsurvey/?bbox=353444.1173040932%2C5285869.37904357%2C3694659.4977057176%2C6660512.895724179>>.

Historical Maps of the Habsburg Empire. Third Military Survey, [cit 2016-12-18]. © Österreichisches Staatsarchiv 2014, © Arcanum Adatbázis Kft, 2014. [Online]. Dostupné z WWW:
<http://mapire.eu/en/map/hkf_75e/?bbox=474520.3701078128%2C5223726.295622865%2C3815735.750509437%2C6598369.812303474>.

VIII. Seznam publikací a výstupů z originální práce, které předcházely výsledku typu soubor specializovaných map s odborným obsahem

FLEKALOVÁ MARKÉTA, TRPÁKOVÁ LENKA, MATĚJKOVÁ HANA, ŠESTÁK ONDŘEJ. Identifikace potenciálně komponovaných krajín. In Černušáková L. [ed.], *Venkovská krajina 2016. Sborník z 14. ročníku mezinárodní mezioborové konference konané 19. - 22. května 2016 v Hostětíně, Bílé Karpaty*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, s.r.o. pro Českou společnost pro krajinnou ekologii – regionální organizace CZ-IALE. s. 147-154. ISBN 978-80-7458-083-3.

FLEKALOVÁ MARKÉTA, MATĚJKOVÁ HANA, ŠESTÁK ONDŘEJ, TRPÁKOVÁ LENKA. Data layer for protection of cultural heritage – designed landscapes. In Vanya Stamenova, Stefan Stamenov [eds.], *Proceedings Third European SCGIS - Geoinformation technologies for natural and cultural heritage conservation*. © Space Research and Technology Institute – Bulgarian Academy of Sciences, Sofia. p. 134 – 143. ISSN 1314-7749. Dostupný z [www: <http://proc.scgis.scgisbg.org/index2016.html>](http://proc.scgis.scgisbg.org/index2016.html)

Text průvodní zprávy: Markéta Flekalová

Metodické postupy: Lenka Trpáková

Výkresy souboru specializovaných map s odborným obsahem: Hana Matějková a Ondřej Šesták